

S. Sayısı : 23

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyihası ve Nafia ve Adliye encümenleri mazbataları (1/1091)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı : 6/2443

8 - VI - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliği hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 1 - VI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyihasının mucib sebepleri

Tebliğ muamelelerinin sürat ve intizamla cereyanı, davaların görülüş tarzı üzerinde devamlı bir tesir icra edecek mahiyettedir. Tebliğ, kanunun tayin ettiği şekiller altında davaya aid ehemmiyetli varakaların muayyen bir şahsa tevdiinden ibaret olduğuna göre bu tevdi işini ifa ile mükellef uzuvların memleketin her tarafına şamil devamlı ve muntazam bir tevzi teşkilâtına sahip olmaları zaruridir. Bu gün cari olan sistemde mübaşirler tarafından idare edilmekte olan tebliğ işlerinin tam bir intizamla cereyanı çok geniş bir teşkilâta ihtiyaç gösterir. Adli tebliğatın Posta idaresi vasıtasile ifası halinde bu idarenin aynı mahiyette bir hizmeti ifa için geniş ve muntazam bir teşkilâta sahip olması bu teşkilâttan istifadeyi mümkün kılacak ve bu suretle tebliğ muamelelerinin de sürat ve intizamla ifasını temin edecektir. Esasen adli tebliğlerin diğer tevdi ve tevzi işlerinden farkı, yalnız muhataba muameleden haberdar olmak fırsatını vermek değil, aynı zamanda tebliği yapan mahkeme veya mercilerin ve tebliğde alâkası olan tarafın, tevzi suretile işbu muamelenin tebliğ edilmiş olduğunu isbat imkânını da elde etmesidir. Şu hale göre Posta, telgraf ve telefon idaresinin esaslı vazifesi olan tevzi ve tevdi işine vüsuk verecek bazı kayid ve şartların ilâvesi adli tebliğlerin de tamamile bu idare tarafından ifasını mümkün kılar. Bu maksadla hazırlanmış olan metinlerle tebliğ muamelelerinin tatbikattaki şekli cereyanını gösteren mufassal nizamname projesi ve tebligatta kullanılacak formülleri tedkik üzere Nafia ve Adliye vekâletleri ve Posta, telgraf ve telefon idaresi mümessillerinin iştirakile toplanan komisyon, teklif edilen yeni sistemin tatbikattaki işleyiş tarzını ve bu servisin tam bir intizam dairesinde cereyanını temin edecek hükümleri ayrı ayrı gözden geçirmiştir.

Proje ve formüllerin hazırlanmasından önce posta ile tebligat sistemini kabul etmiş olan Devletlerden İsviçre, Macaristan, Romanya ve Avusturya mevzuatı tedkik ve mukayese edilmiştir.

Lâyihanın ihdas eylemiş olduğu yeniliklerden bir diğeri de telgrafla tebligat usulüdür. Ancak bu usulün derhal tatbik edilmemesinde bazı faydalar mülâhaza edildiğinden tatbikatın bir müddet tehirine imkân verecek hükümlerin ilâvesi muvafık görülmüştür.

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Nafia encümeni

Esas No. 1/1091

Karar No. 26

15 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Adli evrakın Posta telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliği hakkında Adliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 1 - VI - 1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası Adliye vekili huzurile tedkik ve müzakere edildi:

Alman şifahî izahata nazaran ekser medenî memleketlerde adli evrakın tebliği Posta telgraf idareleri vasıtasile yapılmaktadır. Bizde de bu yola gidildiği takdirde Adliye mübaşir teşkilâtı kaldırılacak buna mukabil Posta telgraf telefon idaresinin müvezzi teşkilâtı bir az daha takviye edilmek suretile tebliğ vazifesi daha sürat ve intizamla temin olunacaktır. Posta, telgraf ve telefon idaresi namına Encümende hazır bulunan mümessilin halihazır teşkilâtları ve bu vazifeyi üstlerine aldıktan sonra yapacakları takviye hakkında verdiği izahat Encümence kanaatbahş görülmüş ve kanun lâyihası esas itibarile kabul edilmiştir.

Ancak adli vazifenin bir an için olsun sekte-

den vikayesi için buna müteferri ihzarî muamele vekâletlerce temin olunabilmesi için kanunun 1 Eylül 1939 senesinden itibaren tatbik edilmesi ve kâfi zaman verilmesi için 11 nci maddenin ikinci fıkrasına lüzum kalmadığı kanaatinde olan Encümen bu maddeye bu yolda şekil vermiştir.

Lâyiha havalesi mucibince Adliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâ.
Erzincan	Kayseri	Manisa
A. S. İter	A. H. Kalaç	O. Erçin
Afyon K.	Ankara	Elâzığ
M. Gönenç	E. Demirel	F. Z. Çiyiltepe
Eskişehir	Eskişehir	İğel
A. Özdemir	O. Işın	F. Mutlu
İzmir	Kastamonu	Niğde
S. Epikmen	V. İzbudak	H. Mengi
Samsun		
Dr. A. Sirel		

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/1091

Karar No. 7

20 - XII - 1938

Yüksek Reisliğe

Adli evrakın posta telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliği hakkında Adliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 1 Haziran 1938 tarihli celsesinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılmış olan lâyiha ve Nafia Encümeninin mazbatası Adliye vekili huzurile encümenimizde tedkik olundu.

Bir çok medenî memleketlerde adli tebliğlerin P. T. T. İdaresi vasıtasile yapılması süratle intizam temini noktasından faydeli olacağı verilen izahattan anlaşılmiş ve lâyihanın esas itibarile

kabulü kararlaştırılmıştır.

Maddeler üzerinde yapılan incelemede :

Birinci madded (bu husustaki nizamname hükümlerine tevfiikan) fıkrası ilâvesile ve P. T. T. İdaresi tarafından yapılacak tebliğ işlerinin taallük ettiği evrakın birer birer zikredilmesi doğru görülmeverek Hükümetin ikinci maddesinde yazılı olduğu veçhile mübaşir marifetile kaydi konularak kabul edilmiş ve ikinci madde bu suretle tekrirden ibaret olduğundan tayyolunmuştur.

Hükümetin 3 nci maddesi tadilen 2 nci, 4 üncü maddesi 3 nci, 5 nci maddesi 4 nci, 6 nci maddesi 5 nci, 7 nci maddesi 6 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir. 6 nci maddeye ziyaa uğrayan evrakın yeniden tanzim ve tebliği için lüzumlu masraflar posta kanunu mucibince taahhüdü müraselâta müteallik hükümlere göre alınacak paradan fazla ise bunun ashabı tarafından verilmesi lâzımlağacağı hakkında da bir fıkra ilâvesi hususunda cereyan eden müzakere neticesinde bu fazla masrafın ashabınca ödenmesi tabii görülmüş olduğundan maddeye fıkra ilâvesine lüzüm olmadığı ve keyfiyetin esbabı mucibede tasrih edilmesile iktifası tensib edilmiştir.

Hükümetin 8 inci maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiş ve 8 nci madde olarak Hükümetin 10 ncu maddesi tadilen ikame edilmiştir. 9 ncu madde olarak Hükümetin 9 ncu maddesi konulmuştur.

Hükümetin 11 nci maddesinin birinci fıkrası (1 - IX - 1939 tarihinden) kaydi ilâvesile onun-

cu madde olarak kabul edilmiş ve ikinci fıkrası tayyolunmuştur. Üçüncü fıkra ise, (Bu kanunun telgrafla tebliğlere mütedair hükümlerinin tatbiki Adliye ve Nafia vekillerinin müşterek kararile üç sene tehir edilebilir) şeklinde tadilen ve ihtiva eylediği hükmün muvakkat mahiyette olmasından dolayı muvakkat madde olarak kabul edilmiştir.

Hükümetin 12 nci maddesi 11 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

Umumî heyete arz edilmek üzere Yüksek Reisiğe sunulur.

Ad. E. Reisi	Bu M. M.	Kâtib
Çorum		Erzurum
Münir Çağır	Fuad Sirmen	Fuad Sirmen
Erzincan	Bursa	Balıkesir
A. Fırat	Atıf Akgüç	O. Niyazi Burcu
Ankara	Antalya	Bursa
M. Ökmen	Numan Aksoy	S. F. Talay
Konya	İçel	Urfa
R. Türel	H. Ongun	Fuad Gökbudak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Arzuhal, lâyiha, davetiye, celbname, karar ve ilâmlarla icra ve ödeme emirleri, mahkemelere, sorgu hâkimliği ve müddei umumilik ve icra dairelerine aid diğer evrak P. T. T. İdaresi vasıtasile tebliğ olunur.

MADDE 2 — 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununda tebliğ işlerinden dolayı mübaşir tarafından yapılacağı yazılı olan hususlar P. T. T. İdaresi memurları tarafından bu husustaki nizamname hükümleri dairesinde ifa edilir.

MADDE 3 — Tehirinde mazarrat umulan hallerde tebliğ muamelesi ve hukuk usulü muhakemeleri kanununun 123 ncü maddesinin ikinci fıkrası şümulüne giren tebliğlerdeki talik hâkim veya alâkalı merciin tensib edeceği kâtib veya adliyeye mensub bir memur tarafından ifa olunur.

MADDE 4 — Tebliğin hangi hallerde telgrafla yapılabileceği alâkadarm talebi üzerine, mahkeme reisi veya hâkim veya muameleyi yapan merci tarafından tensib edilir.

Telgraf masrafı bu vasıta ile tebliği isteyen taraftan posta ücretinden ayrı olarak almır.

MADDE 5 — P. T. T. İdaresinin bu kanuna tevfikân yapacağı tebliğ işlerinden dolayı alacağı ücretler adliye ve Nafia vekillerinin müşterek teklifi üzerine 2721 sayılı kanunda yazılı şekilde ve ayrı bir tarife ile tesbit ve tayin olunur.

Birinci fıkrada yazılı tarifinin tadili aynı hükümlere tâbidir.

Bu suretle yapılacak tebliğler için Adliye harç tarifesi kanununun 12 nci maddesinde yazılı tebliğ masrafı almıyaz.

MADDE 6 — Tarifede yazılı ücretleri, kanunu mahsuslarına göre tebliğ masrafını vermesi lâzım gelen taraf peşin olarak öder.

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin birinci maddesi aynen

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen

MADDE 4 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen

MADDE 5 — Hükümetin beşinci maddesi aynen

MADDE 6 — Hükümetin altıncı maddesi aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Adli evrakın Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile tebliğine dair kanun lâyhası

MADDE 1 — Mübaşir marifetile yapılmakta olan adli tebligat bu husustaki nizamname hükümleri dairesinde Posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasile yapılır.

MADDE 2 — Hazırlık tahkikatında ve tehirinde zarar umulan diğer işlerde ve aynı yerde bulunan mahkemelerle adli daire ve müesseseler arasında ve bu müesseselerde bulunan şahıslara yapılacak adli tebligat adli mahkemelerce kendi memurları veya zabıta vasıtasile de yaptırılabilir.

MADDE 3 — Tebliğin hangi hallerde telgrafla yapılabileceği alâkadarın talebi üzerine, mahkeme reisi veya hâkim veya muameleyi yapan merci tarafından tensib edilir.

Telgraf masrafı bu vasıta ile tebliği isteyen taraftan posta ücretinden ayrı olarak alınır.

MADDE 4 — P. T. T. İdaresinin bu kanuna tevfikân yapacağı tebliğ işlerinden dolayı alacağı ücretler Adliye ve Nafia vekillerinin müşterek teklifi üzerine 2721 sayılı kanunda yazılı şekilde ve ayrı bir tarife ile tesbit ve tayin olunur.

Birinci fıkrada yazılı tarifinin tadili aynı hükümlere tâbidir.

Bu suretle yapılacak tebliğler için Adliye harç tarifesi kanununun 12 nci maddesinde yazılı tebliğ masrafı alınmaz.

MADDE 5 — Tarifede yazılı ücretleri, kanunlarına göre tebliğ masrafını vermesi lâzım gelen taraf peşin olarak öder.

Yukarıki fıkra dışında kalan veya müzakereti adliyeeye nail olanlara aid bulunan tebliğler hakkında resmî müraselâta tatbik edilen hükümler cereyan eder.

MADDE 6 — P. T. T. İdaresi memurlarının kusur veya ihmali yüzünden veya mücbir sebepler haricinde her hangi bir sebeble ziyaa uğra-

Hü.

Na. E.

Yukarıki fıkra dışında kalan veya müzaheretli adliyyeye nail olanlara aid bulunan tebliğler hakkında resmî müraselâta tatbik edilen hükümler cereyan eder.

MADDE 7 — P. T. T. İdaresi memurlarının kusur veya ihmali yüzünden veya mücbir sebepler haricinde her hangi bir sebeble ziyaa uğrayan adli evrakın yeniden tanzim ve tebliği için lüzumlu olan masraflar posta kanununun teahhüdlü müraselâta müteallik hükümlerine göre ödenir.

Telgraf servisinde ziya veya teahhür vukuunda telgraf kanunu ahkâmı tatbik olunur.

MADDE 8 — Adli tebligatın sureti ifası ve bu tebligata müteallik müraselâtm tevdi, teslim ve iadesi hususlarile buna müteferri diğer muameleler bir nizamname ile tayin olunur.

İkametgâhında bulunmayan mübellâğünileyhlere bidayeten yapılacak ihbarın şekli ve verilecek müddet bu nizamnamede gösterilmiştir.

Adli tebliğlerde; posta kanununun bu hükümlere muhalif ahkâmı tatbik olunmaz.

MADDE 9 — 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununun 118, 133, 134, 135, 136, 147 nci maddelerile 131 nci maddenin son fıkrası ve mezkûr kanunla diğer kanunların bu kanuna muhalif olan hükümleri mülğadır.

MADDE 10 — Bu kanuna tevfiakan P. T. T. İdaresi vasıtasile yapılacak adli tebligat işlerinin tam bir intizam içinde cereyanını temin ve bu hususa mütedair talimatname ve sirküleri tanzim etmek ve servisin işleyiş tarzını devamlı bir murakabeye tâbi tutmak ve lüzumlu gördüğü diğer bilcümle tedabiri ittihaz eylemek vazifelerile mükellef bir heyet teşkil edilmiştir.

Bu heyet P. T. T. Umum müdürünün reisliği altında Adliye ve Nafia vekâletleriyle P. T. T. İdaresinin mümessillerinden teşekkül eder. İtti-

MADDE 7 — Hükûmetin yedinci maddesi aynen

MADDE 8 — Hükûmetin sekizinci maddesi aynen

MADDE 9 — Hükûmetin dokuzuncu maddesi aynen

MADDE 10 — Hükûmetin onuncu maddesi aynen

Ad. E.

yan adli evrakın yeniden tanzim ve tebliği için lüzumlu olan masraflar posta kanununun teahhüdlü müraselâta müteallik hükümlerine göre ödenir.

Telgraf servisinde zıya veya teahhür vukunda telgraf kanunu ahkâmı tatbik olunur.

MADDE 7 — Adli tebligatın sureti ifası ve bu tebligata müteallik müraselâtm tevdi, teslim ve iadesi hususlarile buna müteferri diğer muameleler bir nizamname ile tayin olunur.

İkametgâhında bulunmayan mübellâğünileyhlere bidayeten yapılacak ihbarın şekli ve verilecek müddet bu nizamnamede gösterilmiştir.

Adli tebliğlerde; posta kanununun bu hükümlere muhalif ahkâmı tatbik olunmaz.

MADDE 8 — Bu kanuna tevfikân P. T. T. İdaresi vasıtasile yapılacak adli tebligat işlerinin tam bir intizam içinde cereyanını temin ve bu hususa mütedair talimatname ve sirkülerleri tanzim etmek ve servisin işleyiş tarzını devamlı bir murakabeye tâbi tutmak ve lüzumlu gördüğü diğer bütün tedbirleri ittihaz eylemek vazifelerile mükellef bir heyet teşkil edilmiştir.

Bu heyet P. T. T. Umum müdürünün reisliği altında Adliye ve Nafia vekâletlerle P. T. T. İdaresinin mümessillerinden teşekkül eder. Heyetin kanun ve nizamlara göre ittihaz eylediği kararlar doğrudan doğruya tatbik ve icra olunur.

MADDE 9 — 1086 sayılı hukuk usulü muhakemeleri kanununun 118, 133, 134, 135, 136, 147 nci maddelerile 131 nci maddenin son fıkrası ve mezkûr kanunla diğer kanunların bu kanuna muhalif olan hükümleri mülğadır.

Hü.

Na. E.

haz eylediği kararlar doğrudan doğruya tatbik ve icra olunur.

MADDE 11 — Bu kanun tari-
hinden meridir.

Şu kadar ki, teşkilât ve bütçeye taallük eden kısım 1 Haziran 1939 da meriyete girer.

Bundan başka bu kanunun telgrafla tebligata mütedair olan hükümlerinin meriyet tarihi Adliye ve Nafia vekillerinin müşterek teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur.

MADDE 12 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 - VI - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>U. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>		<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Ş. Kesebir</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

MADDE 11 — Bu kanun 1 Eylül 1939 tarihinde meridir.

Bundan başka bu kanunun telgrafla tebligata mütedair olan hükümlerinin meriyet tarihi Adliye ve Nafia vekillerinin müşterek teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur.

MADDE 12 — Hükümetin on ikinci maddesi aynen

Ad. E.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun tel-
grafla tebliğlere mütedair hükümlerinin tatbiki
Adliye ve Nafia vekillerinin müşterek kararile
üç sene tehir edilebilir.

MADDE 10 — Bu kanun 1 - IX - 1939 tari-
hinden meridir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

